

AKTUALITY VE ZPRŮCHODŇOVÁNÍ MIGRAČNÍCH BARIÉR

PAVEL MAREK, KATEŘINA KUJANOVÁ

Sekce ochrany přírody a krajiny, Oddělení péče o vodní ekosystémy

26.10.2023, Praha

IROP 2021 – 2027 ZELENÁ INFRASTRUKTURA MĚST A OBCÍ

Specifický cíl 2.2: Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění

Cílem:

Budování **zelené infrastruktury** měst a obcí pro zkvalitnění života a eliminaci dopadů klimatických změn.

Celková částka na projekty:

13,8 mld. Kč

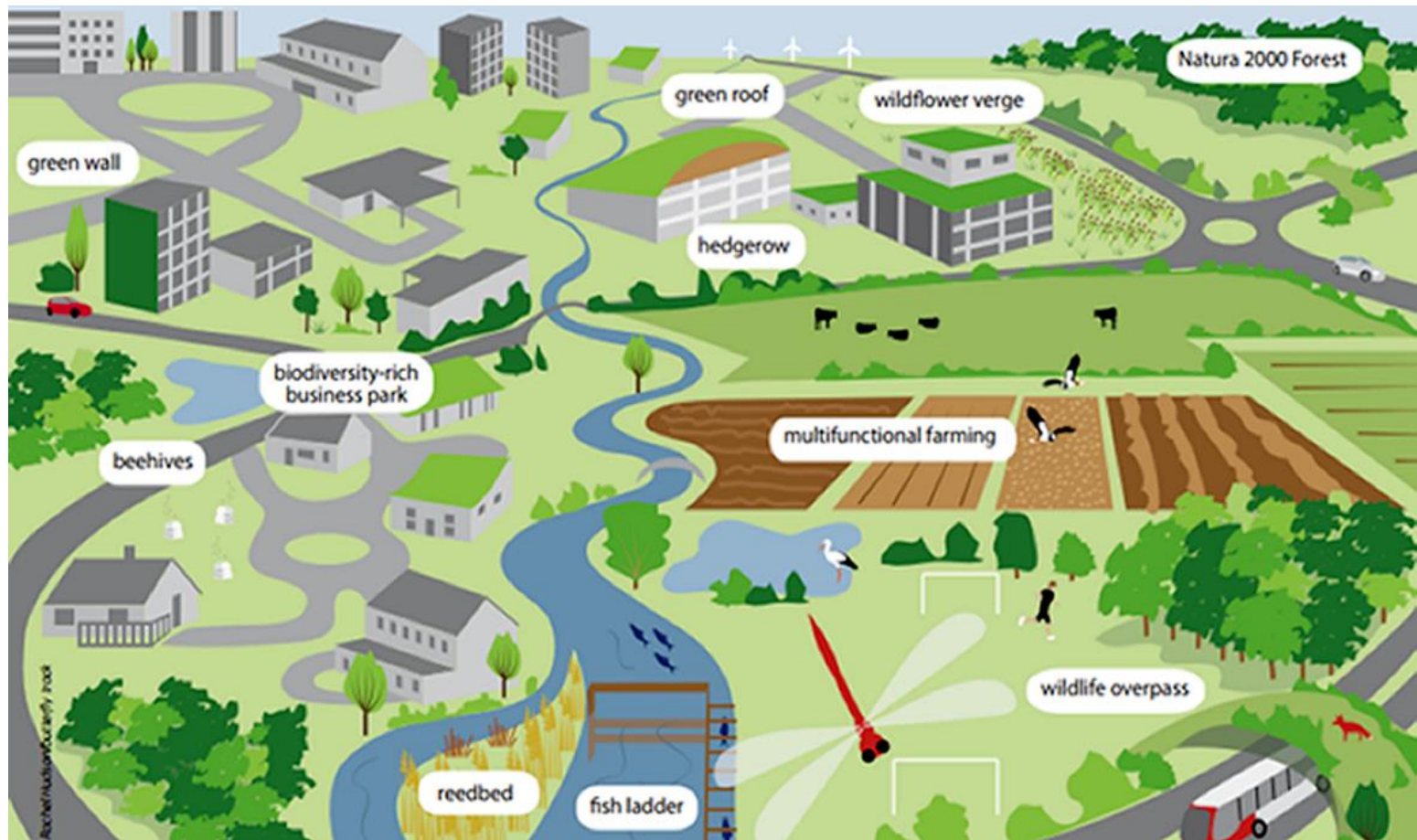

CO JE TO ZELENÁ INFRASTRUKTURA?

Strategicky plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí a zelených ploch poskytujících ekosystémové služby, o které se opírají dobré životní podmínky a kvalita lidského života.

Zelená infrastruktura dokáže, na rozdíl od pouhé šedé, na stejném prostoru zajišťovat **více funkcí a přínosů - environmentální, sociální i ekonomické**

K přínosům zelené infrastruktury patří větší pohlcování uhlíku, lepší kvalita ovzduší, zmírnění efektu městských tepelných ostrovů a vytvoření dalšího stanoviště druhů či rekreační oblasti. Zelené plochy také propůjčují charakter místům v kulturní a historické krajině a spoluutvářejí vzhled městských a příměstských oblastí, kde lidé žijí a pracují.

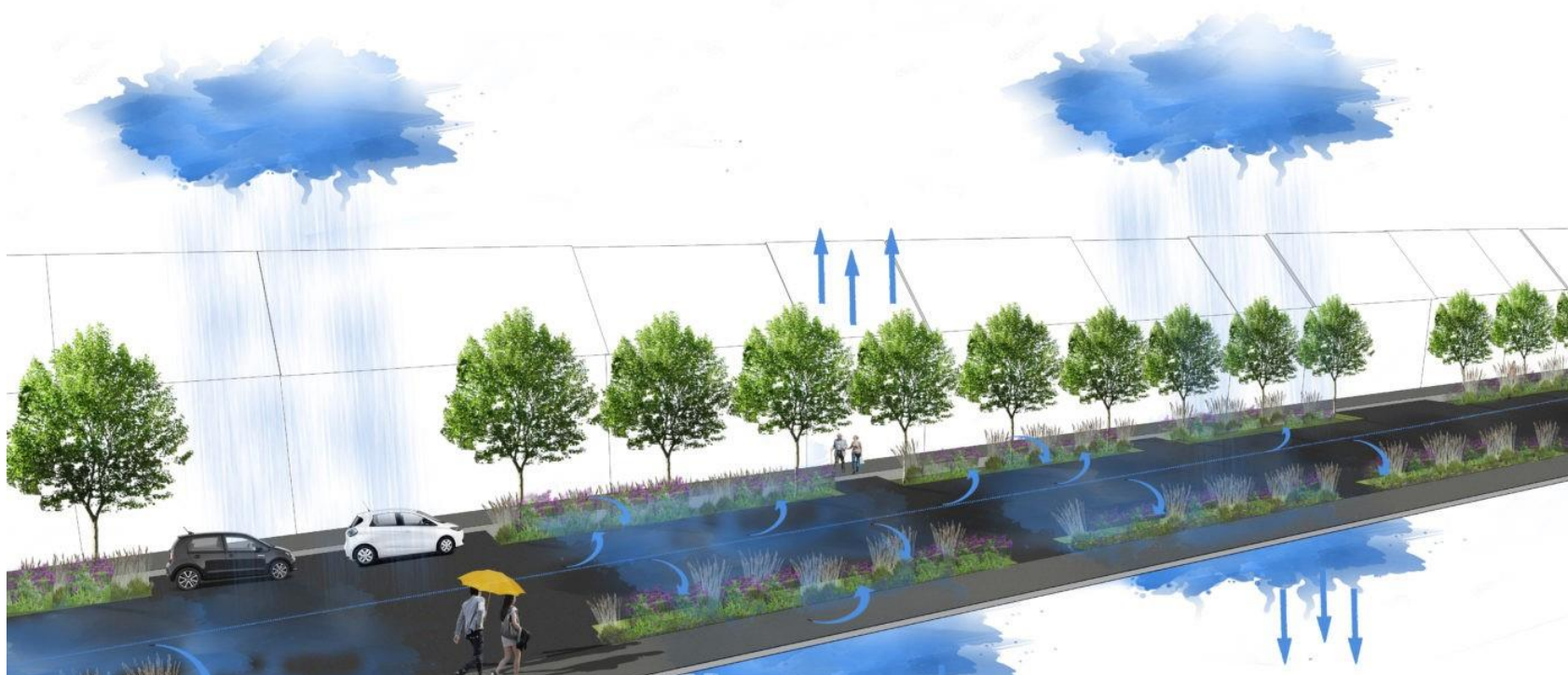

V rámci měřítek lze mluvit o nadnárodní, regionální a místní – lokální úrovni. **Projekty podávané do SC. 2.2 by měly přispět především k tvorbě lokální městské (obecní) zelené infrastruktury s případnou návazností na volnou krajinu**

- **plánování a tvorba vždy závisí na konkrétních místních poměrech, důležitá je pestrost forem a funkcí**

Hlavní prvky městské a příměstské infrastruktury – parky, veškeré parkově upravené plochy, městské lesy, lesoparky a háje, prvky krajinné zeleně v sídle, zahrady, hřbitovy, rybníky, jezera, tůně, mokřady.....doplňkově také zelené střechy a fasády

Prvky přirozené konektivity – řeky, potoky, zeleň vodotečí, zeleň v ulicích a v rámci dopravních komunikací....stromořadí, vegetační pásy, záhonové výsadby, zasakovací průlehy apod.

PODPOROVANÉ AKTIVITY Z SC 2.2 ZELENÁ INFRASTRUKTURA

- **ucelené komplexní projekty** zaměřené za zelenou infrastrukturu (zelená i modrá složka),
- v tomto duchu revitalizace a modernizace veřejných prostranství,
- revitalizace a úprava nevyužívaných ploch.

Důležité aspekty:

- pouze **zastavěné a zastavitelné** území měst a obcí,
- důraz na **environmentální přínos**, nutná přidaná hodnota z hlediska boje s klimatickou změnou, podpora ekosystémových služeb,
- projekty vzniklé na základě **participace s místními občany**,
- **neřeší izolovaně pouze vegetaci, vodní toky a vodní plochy.**

PODPOROVANÉ VODNÍ PRVKY

- **revitalizace vodních toků** a ostatních vodních linií (tzv. měkká opatření...v přírodě blízkém pojetí),
- **obnova a vytváření přírodě blízkých vodních ploch**,
- **odstranění příčných překážek a staveb**, které pozbyly svého účelu, z koryt vodních toků,

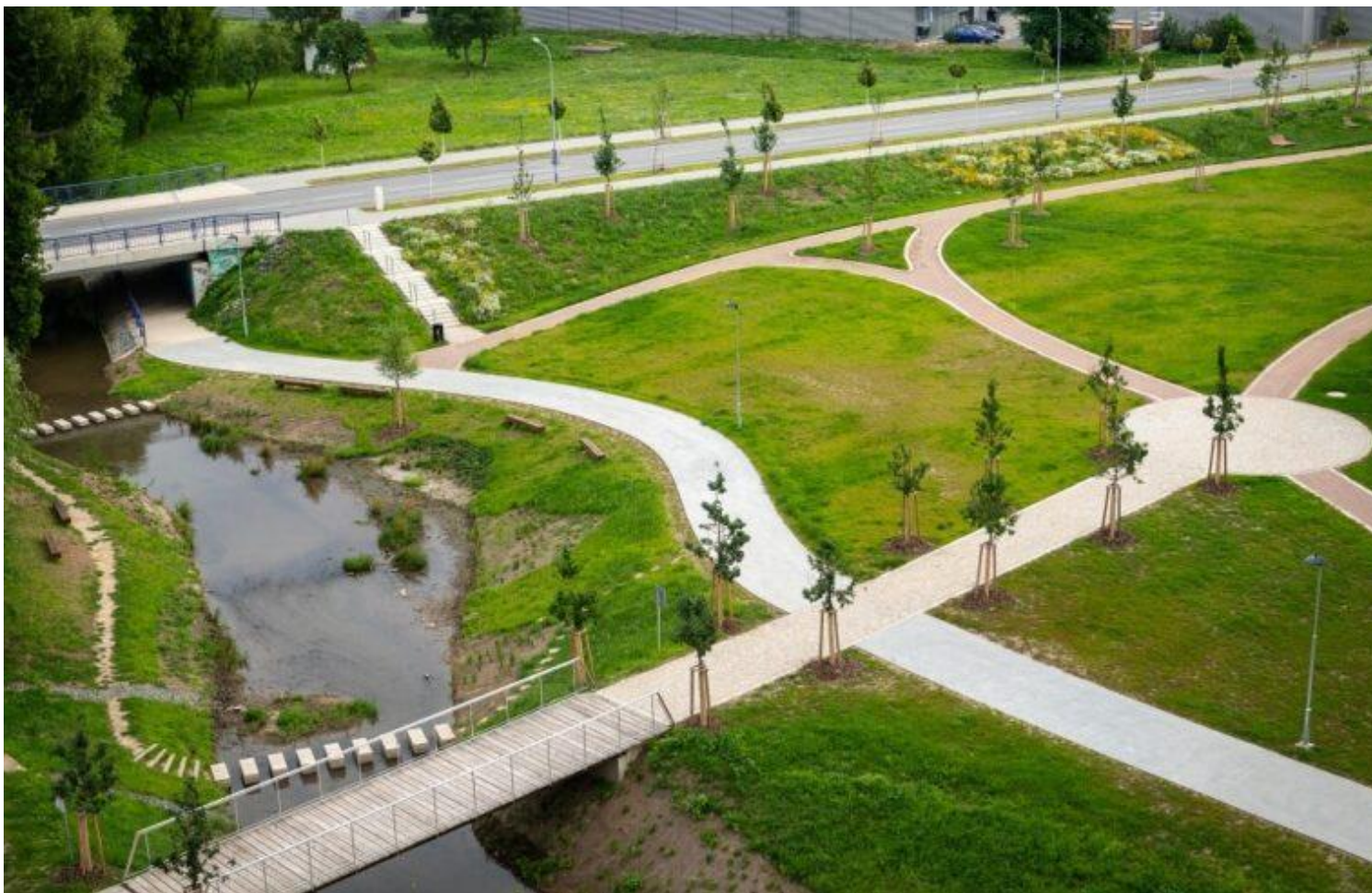
- **zpřístupnění vodních prvků**, posílení pobytových a rekreačních funkcí **říčního prostoru**.
- **obnova historických vodních příkopů**

Vydání kladného stanoviska se odvíjí od splnění všech specifických kritérií přijatelnosti

Metodika pro vydávání stanoviska AOPK ČR

**Veškeré aktuální informace
materiály a podklady k IROP
budou také dostupné na:**

<https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy-2021-2027>

PODPOROVANÉ VODNÍ PRVKY

Výčet viz Metodika k IROP

Revitalizace vodních toků a ostatních vodních linií, např. náhonů, odlehčovacích koryt včetně intravilánových revitalizací (zejména zvětšením prostorového rozsahu koryta VT umožňující rozvoj přírodě blízkých prvků, přírodě blízkým rozvolňováním, obnovou tvarové a hydraulické členitosti koryt, přírodě blízkého dna, vytvořením přírodě blízké kynety a postranních berem v rámci složených koryt)

Schwarzenbach, Bavorsko, 2005: Říční koridor ve městě, vymezený ochrannými stěnami a valy, zároveň tvarová a hydraulická členitost, ostrov k rekreaci, vycházková komunikace. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

Mlýnská a hradební strouha v Chrudimi. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

Revitalizace potoka Lauterbach v bavorském Bad Staffelstein (2011), pronikla až na historické náměstí. Lidé mohou sestupovat k vodě a sedat si na schodišťově uspořádané kamenné kvádry. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

PODPOROVANÉ VODNÍ PRVKY

Výčet viz Metodika k IROP

Vytváření nebo obnova **paralelních koryt, postranních ramen a povodňových průlehů** přírodě blízkého char., obnova historických vodních příkopů
Zpřírodnění říčního pásu, říčních ramen a nábrežních prostor vč. zpřístupnění vodního toku a zlepšení pobytových a rekreačních funkcí při respektování přístupů ochrany území před povodněmi

Obnovený úsek někdejšího městského náhonu v Plzni je citlivě zasazen do zástavby a vybaven architektonickými prvky, které jej činí zajímavým a přitažlivým pro lidi. Pohled nedlouho po dokončení, na jaře roku 2010. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

Bavorsko, Bamberg, 2012: Pro konání zemské zahradní výstavy bylo krajinářsky rehabilitováno území někdejší textilní továrny na kraji města. Po skončení výstavy toto území funguje jako park. Jako vodní osa výstavního areálu byla postavena přes 1200 metrů dlouhá rybí cesta, obcházející zachovávaný starý tovární jez na řece Regnitz. Vzhledem k velké délce a mírnému podélnému sklonu je objekt řešen jako přírodě blízké koryto. Součástí bamberské rybí cesty je dětské vodní hřiště. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

PODPOROVANÉ VODNÍ PRVKY

Výčet viz Metodika k IROP

Odstranění příčných překážek a staveb, které pozbyly svého účelu, z koryt vodních toků, snížení příčných překážek nebo nahrazení přírodě bližší, migračně prostupnou konstrukcí

Obnova a vytváření přírodě blízkých vodních ploch (tůní/jezírek, mokřadů, malých vodních nádrží, paralelních koryt, průlehů a jiných terénních sníženin)

Zpřístupnění vodních prvků, posílení pobytových a rekreačních funkcí říčního prostoru

Pražská Stromovka - rozšíření soustavy vodních lagun v ploše (2019). Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

Nejstísněnější úsek revitalizace v bavorském Bad Staffelstein, 2012 – přírodě blízké dno mezi zdmi budov. Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

Schodiště zdobící kanalizovanou Rokytku v pražských Vysočanech – měla by následovat revitalizace koryta, aby lidé měli důvod se posadit... Foto T. Just, zdroj metodika Just a kol., 2020).

ZÁKLADNÍ INFORMACE K VÝZVÁM

Výzva 63., 64., 65. (3 výzvy podle typu regionů: méně rozvinuté, přechodové, více rozvinuté)

Průběžná 7. 2. 2023 – 10. 6. 2024 (žádosti o stanoviska až po otevření výzvy)

ROZSAH ČINNOSTÍ ZAJIŠŤOVANÝCH AOPK ČR

a) Konzultace a kultivace záměru

- předběžná konzultace záměru
- návštěva lokality, prověření limitů z hlediska ochrany přírody
- po předložení prvního záměru kultivace projektu vč. konzultací v terénu dle potřeby

b) Zpracování stanoviska

c) Odborná podpora realizace záměru

ŠVÝCARSKÉ FONDY

77 mil. švýcarských franků do roku 2028

Červen 2023 podepsána rámcová dohoda mezi českem a Švýcarskem

Oblast podpory Udržitelný turismus a posílení biodiverzity

zhruba polovina alokace

obecné nastavení hotovo, začínají se ladit vnitřní detaily

Podrobnější informace na webu ministerstva financí

<https://www.swiss-contribution.cz/cs/vyzvy>

**DĚKUJI
ZA POZORNOST**

